

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Orator Christianvs Caroli Regii E Societate Iesv

Reggio, Carlo

Romæ, 1612

In via Illuminatiua progressus, & virtutes. cap. 39.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68672](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68672)

re ex occasione nata, licitum arbitror, atque adeo utile, omnis tamen assentandi, vel minima est fugienda suspicio. Nec probo si crebro suos Auditores appellet Dominos, vel Dominas etiam si tales non desint, quia communem populi multitudinem videtur parui facere, cum tamen, huius maior sit pars; præterquam quod nescio quid vanitatis in ea repetitione significatur, quare satius, fore putarem, si eos, vt communiter Apostoli vocant Fratres, & Christianos, & Charissimos, ac dilectos appelleret.

In via Illuminativa Progressus, & Virtutes inculcanda.
Cap. XXXIX.

Non existimet se ritè suo munere functum, Christi legatus, si id solum curet, vt à scelere peccatores deterreat; sed intelligat, sibi acriter enitendum esse, vt conuersos ad Deum, in spiritali vita, vltèrius prouehat. D. Bas. docet munus esse Prædicatoris, vt quos conuertit meliores efficiat. D. Paulus distinguit duplex doctrinæ genus, Alterum vocat elementa exordij sermonum Dei, & comparat lacti puerorum cuiusmodi est doctrina de pœnitentia, de peccati turpitudine. Alterum vocat sermonem Iustitiæ, cum agitur (vt ait Caiet.) de progressu in via Dei iam cœpta, vel vt Ansel. exponit. de perfectione, & quidem sicut paruulis oportet lac prouidere, ita ætate prouectis cibus solidus dandus est, vt crescant, & sicut magni est momenti, peccatores mouere, vt à peccato abstrahantur; Ita ad Dei gloriam, ad Ecclesiæ ædificationem, ad animarum beneficium res est magni ponderis, vt à voluptatibus auulsi proficiant, hoc autem munus ad concionatorem maxime pertinet, sicut enim in naturalibus à pueritia ad iuuentutem fit progressus; ab hac ad maturiorem ætatem. Ita gratia illud sibi propositum habet, quod de Christo scriptum est, proficiebat ætate, gratia, & sapientia. & sicut in disciplinis, qui docent à primis rudimentis ad grauiores Scientias, discipulos promouere student. Ita doctorem Ecclesiasticum, & populi Christiani magistrum oportet idem omnino præstare; vt lac incipientibus præbeat, solidiorem cibum prouidentibus exhibeat: lege Chrystost. qui copiose probat ad consequendum regnum cælorum non satis esse à malitia liberari non retrocedendo, contra Deum, sed opus esse multo virtutum lucro, ac prouentu, & affert ad hoc multa similia, de brauio

Prudentia in via Illuminativa. Lib. Mor. sent. defin. 70.

Heb. c. 5. & 6.

Ad progressum prouocandi homines.

Ser. de vir. & vit. 10. 3

nio, de famulo, cui non est satis ut non furetur, non inebrietur, nisi etiam diligenter Dño ministret, sic debet agricola, vineam excolere, & inter mēbra, verbi gratia, manus, non solum nihil mali alijs inferre membris, sed omnibus pro sua parte inservire debet. Cæterum naturalis hominum conditio ea est, ut stimulis vrgeri debeant cum ipsa natura depravata sit, & hominum sensus in malum proni, gratia vero etsi satis proponit alliciat, mouet, non tamen ea sola ad persuadendum vritur Deus, sed etiam hominum ministerio. Itaque qui ad hoc vocati sunt munus, viam virtutis ingredientibus, quasi calcaria, adhibere debent; Nec enim (inquit Nazianz.) ad augendum animi robur leue momentum ijs affert oratio, qua ad virtutis stadium accinguntur. Ad hunc autem profectum, poterit aliquando generatim, adhortari suos auditores ex his, aut similibus locis. Primus est virtutis ipsius splendor, & honestas maior. Secundo gratia diuina natura, qua ad instar solis suam solet semper lucem augere, & calorem iuxta illud. Iustorum semita, quasi lux splendens crescit vsque ad perfectum diem. Tertio gaudium quod Angeli, & beati ex hoc ipso recipiunt, ut docet Bern. sicut enim gaudent de peccatore penitentiam agente, ita de proficiente magis.

In laud. S. Cypr.

Loci qui valent ad progressum suadendum.

Prou. 4. Serm. 2. in vig. Nat. Domini.

Epist. ad Demet. 8.

Eccl. 24.

Matth. 5.

Philip. 3.

Quarto ea est hominum conditio, & natura, ut ad maiora inclinet semper, & numquam contenta acceptis, spe alitur continente, & secunda præteritorum inhiat futuris. Hieronym. ex terrenorum bonorum cupiditate vrget, qua semper ad maiora impellitur animus multorum, & a fortiori, in spiritualibus fieri debere docet. Si homines in omni arte, non solum primordia, sed etiam augmentum, atque adeo perfectionem assequi conantur, cur non magis, in hac vita spirituali professione, qua de ipsa hominis Christiani perfectione agit? ut possit noster Orator cum Paulo dicere, Adhuc excellentiorem viam vobis demonstro. Quinto ipsemet Deus hoc nobis bonum maxime optat, ut ex scripturis apparet Hieronym. affert verba Ecclesiastici. Qui edunt me adhuc esurient, & qui bibunt me adhuc sitient, vnde colligit in hac vita, semper esse famem, & esuriam Iustitiæ non autem satietatem; & affert illud Christi; Beati qui esuriunt, & sitiunt iustitiam huc etiam refert quatuor animalium apud Ezechielem progressum, sine regressu, & Paul. qua retro sunt obliuiscens ad anteriora me extendo. Sexto exemplum Christi, qui ad maiora semper nobis conferenda beneficia, progressus est, & plures, ac maiores

res labores subeundos vsque ad mortem. Septimo tot san-
 ctiorum exempla inter quos clamat Paulus, Charitas Christi
 urget nos. Octauo, quia hoc modo magnos nobis merito-
 rum thesauros, & præmiorum opes comparamus. Denique,
 Nono propter principium illud certissimum, doctrinamque Pa-
 trum, quod tanquam axioma celebratur, in via Dei non pro-
 gredi, perinde esse, ac retrogredi, & eum qui non proficit, de-
 ficere. Verba sunt Bern. alludentis ad schalam Iacob, nec stan-
 tem legi Angelum, nec sedentem, aut ascendas necesse est, aut
 descendas si attentas stare ruas necesse est, & subdit, minimè
 bonus est, qui melior esse non vult, & ubi incipis nolle fieri
 melior, ibi etiam desinis esse bonus. Theodorus. Abbas
 affert similitudinem nauiculæ, quæ contra impetum flumi-
 nis nauigat, quam necesse est, remorum impulsione, ac vir-
 tute brachiorum ad superiora impellere, aut remissis mani-
 bus in præceps pronò amne reuocari. Lege Aug. in Psal. 69.
 Secundo præter eas materias quas in via purgatiua diximus
 quæ etiam huic viæ conuenire possunt, qua parte, magis ani-
 mos præmuniunt ne in culpas easdem relabantur, huius viæ
 magis propria sunt. Mysteria Incarnationis, ac Passionis
 Christi, crebro in memoriã reuocanda.

Ipsè Christus debet esse panis quotidianus, Paulus palam
 testatur se prædicare Christum, & nihil aliud scire nisi Christum;
 Validius autem hæc mysteria mouent auditores, si distincte
 cum suis adiunctis, quam si generaliter solum proponantur.
 Sæpè etiam hic sermo futurus est, de Dei prouidètia in iustos,
 misericordia, iustitia, longanimitate, de eius in nos singulari
 amore, de innumeris erga nos collatis beneficijs, deque eius
 perfectionibus, vt ad illius amorem, & obedientiam homi-
 nes incitentur. Hortandi sunt sæpè omnes tum ad frequen-
 tem vsum sacramentorum, idque cum reuerentia, & mentis
 deuotæ affectu, Tum ad vsum orationis, quæ voce fit, & Me-
 ditationum, Ad ieiunia, & aliquas corporis afflictationes.
 loquatur sapius de laudibus continentia, & castitatis in om-
 ni statu, vt ad eam virtutem omnes inflammet, sicut Dæmon
 ad turpia infligat, & naturæ corruptæ peruersitas, & pessimè
 consuetudinis exempla trahunt. De omni genere virtutum,
 oratori nostro agendum erit quas alibi summatim enumera-
 uimus. Præmia, & pœnas quasi duo calcaria, quæ ex utroque
 latere vrgeant, frequenter admoueat. Præcepta Dei singul-
 latim commendare, & diligenter enucleare studeat. Ad con-
 cor-

2-Cor. 5.

Epif. 253.
ad Abb. Ga-
rinum.

Coll. 6. c. 14
Cass.

Materiæ ad
viam illumi-
natiuam per-
tinentes.

He. 10. 25

Abel

ad Rom. 12

1. 12. 13

cordiam, & consensionem mutuam, & fraternam charitatem, recurat etiam contra dissidia, & mutua odia, quæ facile oboriri solent. Beatissimæ Virginis peculiarem reuerentiam, ac deuotionem inculcet, afferendo, quæ ad eius cultum valeant, quo in genere exempla plurimum valent. Vtile admodum erit ad erudiendos diuersos hominum status descendere, vt alibi à me dictum est. Multas adhuc inferius adijciemus admonitiones, quæ huic viæ sunt satis accommodatæ. In his verò, & alijs omnibus sigillatim, vsum, & praxim aperire oportet, vias adiumentaue in promptu habere, per quæ ad has virtutes peruenitur, & impedimenta tolluntur, nam Concionator, qui vniuersè tantum ad virtutes hortatur; nec indiuiduas earum rationes, aut praxim explicat: similis est (ait Plutarchus) his qui lucernam emungunt, oleum autem non apponunt. Signa autem proficientis ponit Epictetus: neminem reprehendere, neminem laudare, neminem accusare, nihil de se ipso prædicare, quasi aliquid sit, aliquid sciat, cum ab aliquo laudatur secum ipse deridet laudatorem, si reprehenditur non defendit se.

Sapius eadem de re loquendum. . . Cap. XL.

Tertio illud vero non probamus, quod aliqui faciunt, qui semel in anno de vna aliqua re loquuntur, neque de ea amplius verba faciunt, tanquam illo die, omnia dixerint, vel vnus ille sermo perfectè vitium correxerit, vel virtutem induxerit, cum tamen certum sit, illud, gutta cauat lapidem non bis, sed sæpè cadendo, sic nec medicus, vbi perseverat morbus vnico medicamento contentus est, qua similitudine vtitur Chrysofost. Illud in fine addens eadem dicere mihi non molestum, vobis autem tutum: Etenim medici eadem sæpè medicina vtuntur, & nos eadem vestris auribus instillare, in memoriã ducere non cessabimus. Certum est Sanctos Patres ad eandem malas consuetudines extirpandas, sapius orationem retulisse, crebro eandem pias, & Christianas actiones inculcasse. Si necessitatibus auditorum compatiatur, etiam sæpè repetita, videbuntur noua, & nouo spiritu, atque etiam cum gaudio repetentur Aug. Nonne (ait) accidere solet, cum loca quædã ampla, & pulchra, vel vrbiũ, vel agrorum, quæ iam nos sæpè videndo, sine aliqua voluptate præteribamus, ostendimus eis, qui nunquam viderunt, vt nostra delectatio in eorum nouitatis delectatione renouetur? & tãtò magis, quanto

*In Enchr.
cap. 72.*

*Ho. 50. in
Iob.*

*Exempla san-
ctorũ Patrũ.*

*Cap. 12. de
Cathec.
rud.*